

تاشينك
ارمنيجه يومي سياسي غزته
صاحب امتياز: هرانر مامور بابه - آزادي
"TACHINK,"
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN
SMYRNE
Directeur - Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN
10 ՓԱՐԱ

ԴԱՇԻՆԿ

ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	ՏՐԿ.	ՂԵՑ.	ՈՒՐ.
ԻԶՄԻՐ	80	40	20
ՊՕԼԻՍ ԵՒ ԳԱԼԱՌ	80	40	
ԱՐՏԱՍԱՀԱՄԱՆ	25	12	4ր.

Ձեռագրակալած ծեղագիրք եւ չին ցուցիչ

ՏԵՕՐԷՆ - ԽՄԱԿԱԳՐԱՊԵՏ

Հ. ՄԱՍՈՒՐԵԱՆ

10 ՓԱՐԱ

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՅՑ

Աւստրիոյ-Հունգարիոյ հայտնական եւ Արքայական Հնդի. Հիւպատոսարանը. հետեւեալ պաշտօնական գրութիւնը խրկած է մեզ առ ի հրատարակութիւն.

Զմեռնիոյ հասարակութեան մօտ դիտ մամբ ցրուած չարամիտ շրջաններէ հետեւեալ վերջեր-Պանք վերջերի բազմաթիւ աւանդաւորներ իրենց աւանդներուն վերադարձը պահանջեցին Այդ դրամական հաստատութեան Տնօրէնութիւնը ու մեն ինքեանքին զոհացում տուաւ և չորս օրուան միջոցին մէջ 200,000 օսմ. ոսկի վերադարձն աւանդատէրերուն: Ետեւեալը չեղարկուի և մեր հրապարակը հիշուեալ դրամի գումարը ըլլալով, դրամատանց մեծութիւնն պատճառաւ գնելու փոխանակագիր թէ 4. Պոստը և թէ Եւրոպայի վրայ: Զմեռնիոյ վերջեր Պանք-վերջերի Տնօրէնութիւնը հարկադրուեցաւ իւր կիշէներու վրայ հետեւեալ յայտարարութիւնը լռելու.

«Ներդրուող հետ յարաբերութեանց նուազութեան պատճառաւ դրամակրկին Հնգուին ԴՐԱՄ՝ վճարուեցնուեալ սպասը առժամային յղեցաւ և մինչ ի նոր գնկեցուցում, Ամեն վճարում կրնայ տեղի ունենալ Ներդրուող վրայ չեղով»:

Սորն 4. և Ա. Հնգանուր Հիւպատոսարանին ստացած տեղեկութեանց համեմատ՝ պատճառական և կարճատեւ ընդհատում մըն է. զի ինչեւ դրամատուներ աւան միջոցներու գիծած է ըստ կարելոյն կանուս պէտք եղածին չափ գրքում ճարելու: Իւր յաճախորդներուն ամեն պահանջմանց զոհացում տալու համար, Աւերիք է աւելցնել որ այս հաստատութեան երկուստեք կապուած լինելու լուրջաւոր վիճակ մը ունի և բան մը չ'արդարացր. ներ ամենափոքրիկ խաճապը:

Հնգուսուր Հիւպատոսարան

Կ. Խ. Ա. Աւստրիոյ-Հունգարիոյ (Կնիք)

Իգմիր 30 Յուլիս 1914

ԱՆԳԼԱՅԱՆ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԱՅԱՆ ԱՌԵՆՏԻՐ. ՆԱԽԵՐԸ ԴԵՍ ԴԻՍԱՑ

Գերման Ռայխսթայնի մէջ՝ Նորաշօջէր Լոյտ շոգեմաշային ընկերութեան նպատակին յաւելումը՝ Աւստրիոյ հետ պայտարկութեան մը հաստատուելու համար, ոչ միայն նաւային, այլ նաեւ անգլիական չորանակներու մէջ բաւական յաջողութեամբ պատճառեց:

Նոյն իսկ ժողովուրդը կ'սկսի չափել այն ծանրակշիռ պայքարն որ լռին և անողորմաբար տառաջ կ'տարուի անգլիական և գերմանական ծովային ընկերութեանց միջև: Միայն մասնաւոր կէտի մը վրայ չէ որ ուժ կուտայ Գերմանիա, բոլոր ծովային մեծ գիծերուն վրայ այն անարկու թըրքմը զոր կազմած են այսօր Համպուլ-Ամերիքա և Նորտօնթէր Լոյտ, կ'ըս. պատճառաւ հանգիստեալ ամենէն հին և տոկուն անգլիական ընկերութեաններէն, և պէտք է ընդունել, որ ցարդ մեծ յաջողութիւններ ձեռք անցուցած է:

Հիւսիսային Ամերիկայի գծերուն համար, եթէ համազօրութեամբ թօնաժիշկ չափըն նկատի առնուի, անգլիական առևտրական նաւերը կը շարունակեն առաջին կարգը գրաւել: Անգլիական նաւերու թօնաժիշկ, ամերիկեան նաւահանգիստին

րու մէջ, դեռ բարձրագոյն է. բոլոր միւս միացեալ ազգութիւններէն, Բայց եթէ այդ քանակը չ'աւելի, գերման առևտրական նաւերը կ'աշխատին որակով գերազանց դառնալ:

Այժմ ամենէն խոշոր երկուս նաւերն որոնք սպասարկութեան մէջ են, Նիւ-Եօքի գիծին վրայ 53,000 թօնոնց «Էմբրաթոր» է և 55,000ով «Վաթերման»-ը: «Պրոգրէս»-ը, նոյն տիպարով երրորդ նաւ մը պիտի գայ մօտեւ անոնց միտնալ, Իրաւ է որ անգլիական Գերմանիա երկուս մեծ «Մօրիթիա» և «Աւգիթիա» նաւերը կ'աշխատեն առաջութեան առաջնութիւնը. Բայց տեղափոխութեան, հանգստաւէտութեան և պերճանքի տեսակետով գերմանականները կրնան իրաւամբ ստաշին տեղը բռնել:

Ետեւեալը ցուցակը որոշ գաղափար մը կուտայ այս մասին.

	Տնկալութիւն.	Արագ.
Վաթերման	58,000 թօն 23 հանգ.	
Էմբրաթոր	53,000 » 23 »	
Աւգիթիա	53,000 » 23 »	
Լուսիթիա	38,000 » 25 »	
Մօրիթիա	38,000 » 25 »	

Գերման ընկերութիւնները իրենց ոյժերը կ'ընդունակեն միջուկաւոր ամեն ինչի մը յաճախորդները գրաւելու համար: Բայց միւսերէն ժամանակ կ'աշխատին յաճախ ընդերու ամենէն խոշոր մասը իրենց պահել. շատ աւելի նպատակաւոր, զորքի ինքնաբեր. Եւրոպայի հանգիստեալ գիծին վրայ իրենց ոյժերը կ'ընդունակեն Աւստրիոյ ինչպէս նաեւ Գերմանիոյ մէջ, գերման ընկերութիւնները յաջողեցան միջին Ներդրուող մէջէն տեսակ մը փակց բարձրացնել. որ մէկ կողմէ զէպի Համպուլ և միւս կողմէ զէպի Թրիւսթ կ'ընդունակեն արեւելեան Ներդրուող գաղթականներու հոսանքը, Յիւստայնիք այս առթիւ թէ Լուստի-ամերիկեան ընկերութիւնը, թէ և անուանապէս անկախ, իրականին մէջ գերմանական ընկերութիւն մըն է:

Հարաւային ամերիկայի գիծերուն համար երկուս ժամանակ անգլիական մեծ ընկերութիւնները, իրական մենաշնորհ մը վայելեցին: Պրոգրէս և Եւրիթիա նաւահանգիստներու մէջ մտնող ու ելնող նաւերու կէսը դեռ անգլիականներ են: Թէ և պէտք է ընդունել թէ գերմանական ընկերութիւններու կողմէ, քանի մը տարեկէն ի վեր, ի գործ դրուած արտա-կարգ ճիգերը, սկսած են լրջօրէն սպառնալ այն մենաշնորհին, եթէ ոչ ապրանքներու փոխադրութեան, զէպի ճամբորդներու փոխադրութեան տեսակետով:

Հոս և. ինչպէս Միացեալ-Նահանգ. գաղթ գիծերուն վրայ, գերմանական ընկերութիւնները ի վիճակի են յայտարարելու որ իրենց նաւերը ամենէն խոշորներն են ամենէն արագութեամբ և շքեղներն են, և ճշմարիտ է որ «Բափ-Մինսթր» և «Բափ-Թարթար» Համպուլի Սիւս-Ամերիքային լայն ընկերութեան պատկառնող, առաջինը 16,500 և երկրորդը 18,000 թօն կ'փոխադրեն, առաջած, թէ արագութեան և թէ թօնածի տեսակետներով, լաւագոյն նաւերն են որոնք կը կատարեն հարաւային Ամերիկայի երթևեկութիւնը:

Ապրանքներու փոխադրութեան տեսակետով, անգլիական ընկերութիւնները առանց զոհաբերութեան, իրենց առաջնութիւնը պահած են: Բայց զարկ ճամբորդներու փոխադրութեան, պէտք է ընդունել թէ ետ մնացած են:

Ստուգելով Պոլսի-Ալեքսիա առաջ սպասարկութիւնը, որ ի գործ կը

գործի Ռոյալ Սթիւ Բաքէթ ընկերութեան կողմէ, զոհաբերութեամբ կ'արդի, արագութեան և պերճանքի կողմէ գերման ընկերութիւններու հետ, անոր ամենէն խոշոր նաւերը 16000 թօնով աւելի չեն, ընդդէմ գերմանականներու 18-20 հազար թօններուն և անոնց արագութիւնը 2 հազարից նուազ է:

Մայրաքոյն արեւելքի և Աւստրալիոյ գիծերուն վրայ, գերման զբոսական գրաւած դերը երկար ատեն անշնան էր, բաղադրամբ անգլիական զբոսիչ, 1890ին Սուէզի ջրանցքէն անցնող գերմանական նաւերու թօնածի 490,000ը չէր անցնէր ընդդէմ անգլիականին 5 միլիոն 300 հազար թօնին: Այսօր Գերմանիոյ բռնած դերը 3 միլիոն կ'անցնի. անգլիականին 12 միլիոնին դէմ:

Առանց աննկատ ձգելու. Հնդկաստան և Ժայռագոյն Արեւելքը, գլխաւորաբար Աւստրալիոյ և Նոր-Զելանտայի գիծերուն վրայ է որ այժմ Գերման ընկերութիւնները ոյժ կուտան: Եւրոպիա Գերմանիայի տեսակետով միջամտութեան, տարեկան 2 400,000 մուտքի նպաստը զոր կ'ստանար Նորտօնթէր Լոյտը պահելու համար ամսական սպասարկութիւն մը Աւստրալիոյ համար, բարձրացած է 4 700 000 մուտքի: Այս նպաստը պիտի թողնուի ընկերութեան առաջնակարգ սպասարկութիւն մը ապահովելու Աւստրալիոյ հետ և այժմէն կ'օժանդակեն որ 1915 Յունիս 15-ի սկսեալ, ընկերութիւնը այդ գիծին պիտի յատկացնէ «Զէպի»-ն, նոր նաւ մը 16,000 թօնոնց որ յստ քառանգին պիտի ըլլայ «Ամենէն մեծը, ամենէն արագը, ամենէն պերճը» բոլոր նաւերէն որոնք կ'երթնան Ներդրուող դէպի Աւստրալիա:

Ներդրուողներով, եթէ քանի մը ամսէն ի վեր Անլի-Գերման մրցակցութիւնը ծովու վրայ աւելի քաղաքավար ձև մը ըստացաւ, եթէ ամսական, Գերմանիա համակերպած կ'երևի, բացի բաց չհակառակի անգլիական նաւատորմին նախկին գերազանցութեանը, ծովերու տիրապետութեան համար միւսերէն ապահով և զօնէ կատարութեամբ կ'շարունակուի մրցակցութիւնը որ կ'յառկան մեր տեղը-ոչնեան դրացները:

Թան

ՀԱՅԵԼԻՒՆ ՄԵԶ

Մարդը եթէ կուզեն ճանչնալ ուշադրութեամբ անոր դիմագիծերն դիտել և երբ անախորժ տպաւորութիւն մը կամ հակակրօթիւն մը ներշնչէ քեզի, երբեք մի աշխատիք ձեռնի անոր համակրելու ջանք զնել, որովհետեւ վերջէն պիտի ըզգաս անասանալ յուսախաբութիւն մը:

Այս վերին տողերը ներշնչեցին ինծի Հ. Բ. Ը. Միւսթիանը Ոսկեմատեանի փառաւոր Էջիւր զարդարող նկարները:

Ուշի ուշով դիտեցէք այդ նկարները, Միւսթիան հիմնադիրներուն, բարբարոսներուն, պատուոյ տոգրամներուն, և մեզի մօտակայ կարևոր քաղաքներուն, ինչպէս իգմիրի, Պոստ մասնաճիւղներուն անդամոց լուսանկարներն և եթէ կրնաք՝ ըսէք ինծի որ անոնց մէջ հակակրօթի կամ անախորժ տպաւորութիւն մը ձգող զէմքի մը կ'հանդիպէք:

Շատ ճիշդ է ժողովրդեան սա առածը թէ՛ մարդու զէմքը սրտին հայելին է:

Չէ՛ որ նման զնման իւր սիրէ, անառերի ճշմարտութիւն մը ևս, որով կ'բացատրուի թէ ինչու Հ. Բ. Ը. Միւսթիան համակրելին և անոր չորք բոլորանէր

համախառնողներն ամենքն ալ համակրելի մարդիկն են, աշխուհաւոր և սրտով, անկեղծ, մաքուր բարոյականով և անքիծ անուշով:

Զարմանալի չէ ուրեմն և շատ դիւրաւ բացատրելի է որ Միւսթիան հակակրօթներն սրտի սեռութիւն և հիւստիոյ անազնուութիւն մը ունենան և քակտաբար չկրնան հանդուրժել որ Միւսթիան չորք բոլորողներու մէջ չգտնուին իրենց գաւաակարգէն մարդիկներ, բայց ինչու զրոհուին, զիրար վանող ոյժեր կրնան միթէ իրարու մօտ գալ և նուիրուիլ այդ ազգայնաւ մեծ գործին յաջողութեան...:

Բայց դառնում ընկեք:

Ինչ կուզեն թող ըսեն, միշտ յուսախաբ եղած եմ ամէն անգամ որոնք վերաւանախորժ տպաւորութիւն մը կամ ինքնաբեր հակակրօթիւն ներշնչել յետոյ, ուզած եմ սրբագրել զգացած տպաւորութիւնս, անոնց վրայ գոյութիւն չունեցող լաւ յատկութիւններ երեւակայելով, մէկ խօսքով անուշաւ ընկուհաւոր զիս անոնցմէ հեռու ժողով աշխարհի ոյժը, բայց միշտ մնաւով ելած եմ, տուեալով եմ, տուեալով յուսախաբ ըլլալով միմայն, որովհետեւ անոնք որ վերջապէս օր մը դուրս կուտան իրենց ներքին տուեալ ու ցաւագար հոգին, չեն կրնար հասնիլ միմայն իրենց երեւակայած չարոյքի և անաշխուհաւ նպատակներուն, սա շատ պարզ և մեկին պատճառաւ որ անոնք ինքեանքին կ'ըստապատեն, իրենց պերզմանը իրենց իրենց ձեռքով կ'փորեն, հոն թաղելու համար իրենց բարոյական անակութեան վերջին բեկորները, քակտաբար չեն յրնար մնալ ամէն անոնց, որոնք ձեռքերը լիզելու չափ ստորանալու պատրաստակամութիւն իսկ ունեցած են անցալի մէջ, իրենց չարութիւնը չկրնար զայն մեր վրայ, ասիկա չեն կրնար հասնիլ զրոշաբար, որովհետեւ՝ ցուցկին աղտոտութիւններու մէջ վարժուած անկէ դուրս չեն իր ու չկրնար ալ ելնել, հոն իրենց տարրին: Իրենց վայել միշտակային մէջ կ'գտնուին:

Զգուշացէ՛ք ամէն անոնցմէ որոնք հակակրօթ ու անախորժ տպաւորութիւն մը կ'զգեն ձեր վրայ, առանց սակայն մտողորէն ձեռքով պահանջուած և ինքնաբերաբար ձեռք թելադրուած բարիքն ընել խուսափելու...:

ԵՍ

ՄԱՍԿԱԼԱՐԺԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

ԱՇԽԱՐՀԱԳՐ. ԵՒ ՊԱՏՄ. ՈՒՍՈՒՄՆԵՐԻ ՄԵՐ ՎԱՐՃԱՐԱՆԱՑ ՄԵԶ

Անցեալները «Խաչիք» մէջ ինչու Ազգ. վարժարանները ակնկալուած արդիւնքը չեն տար խորագրով գրութիւն մը երեւցաւ Սեբաստիայէն դուրս և եւս ասոյ ստորագրուած:

Անձանթ յօդուածագիրը, որ ուսուցիչ մըն է, նախ հայ ժողովրդին տոկունութիւնը և ուսուցմանսիրութիւնը կը զըրուատէ ընդհանուր տեսութեամբ մը, ուր այս առթիւ կարգ մը միակողմանի և անճիշտ վիճակներ կարձակէ:

Անկախ չ'ընդունել թէ Հայ ժողովուրդը իր ուսուցիչները չի հօգար. չի խընամեր ինչպէս որ պէտք է, եթէ, կ'ըսէ. Հայ ուսուցիչներուն մէջ կան խեղճութեամբ ու թշուառութեամբ տուայտողներ, բոլորներու, փաստաբաններու և ուրիշ արուեստագէտներու մէջ ալ չա-

Հողածններ կան, որոնք իրենց կենսաքը կը քաղեն:

Այս նկատողութիւնը ճիշդ չէ: Փէշ-տիմաճեան պատուելիներէն, Արմենակ Հայկունիներէն և Միսաքեան Խաչատուր-ներէն մինչև հիմա մեր վարժապետներուն մեծագոյն մասին կենսաքը, ծերութիւնը և մահը մխիթարական կ'ըզ ունեցած չեն: Ինքիւրի մէջ ալ. Մ. Սարգսեանի, Արիկ վարժապետի և Պ. Վրթանէսի անկումին ու մահուան սարսափազդեցիկ պատմութիւնները շատ թարմ են ամենուն յիշողութեան մէջ: Երբ Պօլսոյ և Ինքիւրի մէջ վարժապետութեան վիճակը մխիթարական չէ, հապա որքա՞ն ևս առաւել ողբալի պէտք է ըլլայ զաւատներուն մէջ, ուրիշ՝ ուսուցչական կենսաքն առնուած արտա-նըմիկ դրուագներ կրնայի բերել, եթէ չի վախճայի թէ յոգեւածիս նիւթէն կը հեռանամ: Թիկններու, փաստաբաններու և ուրիշ արուեստագէտներու օրինակն ալ ոչինչ կ'ապացուցանէ: Ընդհակառակն Հայ ժողովրդի անտարբերութիւնը կը շեշտուի անով որ ուրիշ աշխատակորներու մասին ալ պարտաճանաչ չի գտնուիր:

Մնաց որ ուսուցչութիւնը, բժշկու-թիւնը, փաստաբանութիւնը և ուրիշ արուեստներ իրենց լրացուցած պէտքին նայելով՝ միեւնոյն մակարդակին վրայ չեն գտնուիր: Ուսուցչիները ոչ միայն ամե-նաանհրաժեշտ, ամենակենսական պէտք մը կը լրացնեն, ալ նուիրական, Սրբա-զան գործի մը պաշտօնական են: Մեծ-քերու և հոգիներու լուսաւորչներն են:

Բայց կ'երեւի թէ ուսուցչական պաշ-տօնին մասին եռաստեղծան Պ. Յօգու-ծագործի ըմբռնումը բոլորովին տարբեր է: Այս ըմբռնումը ապահովարար կարիքի չէ անուանել՝ ոչ արդիական, ոչ դարա-վերջիկ, ոչ ալ արմատական, ալ... Որ նստարեան:

Ահա իր խօսքերը. «Ինչո՞ւ արհեստա-ւոր մը, հնակարկտ մը, օրուան հացի կարօտ պիտի մնայ ու տառապի, իսկ ու-սուցիչ մը ոչ. միթէ նոյն ազգին զաւակ-ները չեն»: Ամէն ով որ իր գործին մէջ խղճամօթէն կ'աշխատի, հաւատարա-պէս յարգելի է, ինչ արհեստի ու զբաղման ալ պատկանի: Ուսուցիչ մը պէտք է նիւթական անձուկ վիճակ մը չունենայ որպէսզի աւելի մտածութիւն կա-րողանայ աշխատել. բայց նոյնն է նաև ամէն գործի համար:»

Այս վարժապետութիւնը ցնորական, արտակերտ, յիմարապատում իսկ պի-տի անաւանէիք, եթէ գիտութեան ու ուսուցչի մը (Պ. Մուսատեան) յոգեւածա-գիրը, գինքը այսպէս կ'որակէ) դրէն, Եւ-րոպան ու ամեր յայրաքաղաքները այցե-լող և ուսումնասիրող քննադատի մը ու-ղեղէն չի բխէր:

Ամէն պարագայի մէջ, մենք չի պիտի ուղեկնէք այս նորօրինակ վարժապետու-թիւնը հերքելու փորձել, միայն պիտի առաջարկէիք Պ. Մուսատեանին որ քանի որ արհեստաւորներն ու հնակար-կաւորներն մեր ուսուցչիներուն հաւասար

կարեւորութիւն և արժէք ունին, ինչո՞ւ մեր վարժարանները չի լցնենք հնակար-կաւորներով, հաճախակի դիմելով, փերեզակ ներմ, կատարականներով ևն. ևն. որոնք մեր վարժապետներուն գործը պիտի ընէին տասնապատիկ աժան. հաճա վար-ժարանաց ելմասցոյցին վրայ հրաշալի խնայողութիւն մը, որու մարմալէն բըռ-նուած կ'երեւին շատ նախանձախնդիր քա-րոզիչներ:

Պ. Մուսատեանը իր մանկավարժա-կան տեսութիւնները կը շարունակէ այս-պէս. «Ազգ. վարժարանները ակնկալ ուած արդիւնքը չեն տար. վասնզի կըր-թական ընտիր ու միօրինակ ազգա-ին ծրագիր չունինք. վասնզի վարչագէտ աւ-մանկավարժ տեսուչներ չունինք. պարզ ուսուցչիները բանով մը պատահականա-տաւ չեն. անոնց ամէնէն համեստ կարող-ղութիւնն ունեցողներն անգամ տասնա-պատիկ աւելի արդիւնք կրնան ցոյց տալ խղճամիտ աւ կարող տեսչի ըն առաջնոր-դութեամբ:»

Այս նկատողութիւնները յարաբերա-կան ճշմարտութիւններ միայն կը պա-րունակեն և ոչ թէ բացարձակ, եթէ այդպիսի մեր վարժարաններուն ապար-դիւն մնալուն պարագային ընտիր ու մի-օրինակ ազգային ծրագրի մը բացակա յուսթիւնն է, ինչո՞ւ մեր անհատական վարժարանները բաղդատմամբ աւելի ար-դիւնք ցոյց տալու վիճակի մէջ են: Սա նախաբանն ու Պէրպլեանի վարժարան-ները երկար տարիներէ ի վեր. Վանի Ե-րաման դպրոցը, Կեսարիոյ Ս. Կարապե-տի վարժարանը, Հիւրիւնիսի ու Մա-լաթիանի նոր դպրոցը յարաբերաբար բարեկարգ ու արդիւնաւոր ընթացք ու-նին, Եւ սակայն մեր ազգային վարժա-րանաց ծրագիրները վերև նշանակուած անհատական դպրոցներու ծրագիրներէն տարբեր հանգամանք չունին, թերևս մեր և անոնց ծրագիրներուն հիգիւնները նոյն մարդիկն են և կամ բոլոր մեր կըր-թական ծրագիրները նոյն աղբիւրներէն քաղուած և միջավայրին յարմարցուած են:

Վարչագէտ ու մանկավարժ տեսուչ ունենալն ալ բացարձակ պատճառ մը չէ վարժարանի մը արդիւնաւորութեան ու յարաւանութեան Մենք տեսնուք թէ հոս և թէ այլուր եւրոպայի մէջ յատկապէս պատրաստուած տեսուչներ որոնք իրենց կառավարած դպրոցներուն գոհացուցիչ վիճակ մը չունենալը կը չքմեղացնէին անով որ պատրաստուած ու ձեռնհաս օժանդակներէ զուրկ էին: Արհեստաւորը առանց գործիքի ի՞նչ կրնայ ընել:

Այս նկատողութիւնն ալ բացարձակ ճշմարտութիւնն է մը չի պտուտակեր: Շատ անգամ ձեռնհաս, խղճամիտ, կարող տե-սուչն է որ կը տառապի և իր ճիգերը կ'անդամալուծուին նախանձարեկ ու հա-կառակասէր ուսուցչիներու ձեռքէն: Թա-ճախ այս վերջիններուն ցուռ, քննախն-դիր ու անխիղճ վարմունքն է որ վար-ժարանը կը դարձնէ երկպառակութեան

թատր մը, դժոխք մը, ուրիշ փախչիլը մեծ բարիք մը կը համարի պարկեշտ տե-սուչը: Օրինակներ թուելը զվեզ շատ հե-ռուները պիտի տանք:»

(Շար.)

Ս. ԱՄԱՏԵԱՆ

Քաղ. Վերջին Լուրեր

(Քաղուած Պօլսէ, Աթէնքէ, Պեդիսէ և Հոմէ հասած հեռագրիւններէ)

Հելլենական նաւատորմիդը հրաման ստացած է Սելանիկ համախմբուելու:

—Հետեմնէ կը հեռագրեն թէ մեծ գործունէութիւն մը կը տիրէ Մոպ. նախարարութեան պաշտօնատան մէջ, թեր-թեր հրաման ստացան նաւատորմիդին շարժումներուն վրայ բան մը չի գրել:

—Սերպերը գերի առած են 8000 Աւրստրիացի զինուորներ անոնց զէնքերով և ռազմամթերքներով:

—Աւստրիական բանակը Պեկրատի մօտ հասած է: Մայրաքաղաքին մօտակայ գիւղերն ու քաղաքները զբաւած են: Պեկրատ ուժակոծուած է, այս առթիւ տրուած մանրամասնութիւնները քաղաքի վիճակի մասին՝ սոսկալի են. գրեթէ բոլոր հասարակային շէնքերը աւերակ գարձած են:

—Վիթնիճայի մօտ սկսած են երկու թշնամի բանակներուն ընդհարումները. ճակատամարտի արդիւնքին մասին տե-ղեկութիւն մը չիկայ:

—Մեծ յուզում կը տիրէ Ռուսաստա-նի մէջ ուսկից հազարաւոր ռուսներ կը պատրաստուին Սերպիա անցնել իրեւ-կամաւոր ծառայելու համար: Միւս կողմէ կը ծանուցուի թէ Ռուսաստան իր հարա-ւային բանակները զէնքի տակ կոչած է: Խիստ զբաղնեւթիւն մը գրուած է հե-ռագիրներու և թղթակցութիւններու վը-րայ:

—Եւսաստանի և Ռումանիոյ Սօֆի-այի ղեկավարները զիմելով Պուկար կա-ռավարութեան յայտարարած են թէ ի-րենց կառավարութիւնները փափաք կը յայտեն որ Պուկարիւն յարգէ Պոք-րէշի դաշնագիրը: Պուկարական կարգ մը թերթեր կը գրեն թէ Պուկարիւն Աւստրո-Սերպ պայքարին մէջ չէզոք պիտի մնայ որքան ժամանակ որ պայքարը սահմանափակ մնայ: Միւս կող-մէ կաւելցենք թէ Եւսաստան և Ռումա-նիայ թերևս հողային փոփոխումներ պի-տի ընդունին որպէսզի Պուկարիւն չ'ը-տիպուի տարբեր միջոցներու դիմել:

—Պատերազմի յայտարարութենէն ի վեր Պոքրէշի հասարակօք կարծիք կը հակի Աւստրիոյ կողմը, նոյնիսկ թերթեր կը գրեն որ ընդհանուր խառնակութեան մը պահուն Ռումանիոյ շահը կը պահան-ջէ երբեակ զինակցութեան հետ ըլլալ:

—Սերպերը կ'ստացնեն Միթրովիճան ուր համախմբուած է 25,000 հոգինոց բանակ մը, սպասելով Աւստրիոյ բանակին զայտեսան:

պիտի գտնէր խոստովանալու մը որ ուղղակի Հոմէն կուգար և լիակատար ներողութիւններ կը բերէր իրեն: Երկու քաղաքներէն մար-եկեղեցիին մօտ տեսալով՝ անյազ ակնարկ մը նետեցին աւազ դրան վրայ: Հոն, այդ գրան առջև, Շարթիլի ամբողջ կեդրական դասը կը պապասէր Ն. Վենսիպարութեան:

Բայց ձախ կողմը, քիչ մը մեկուսի, արձանի մը տակ արձանային անշար-ժութեամբ կեցած էր արեգայ մը որուն վարդաւոր կը վերջանար սիկէ խաչով մը որ՝ ապահովապէս՝ զինքը ճանչնալու նշանն էր:

—Ահա հոն է, մըմնից Մարի տը Մօնթանիսէ:

Եւ վարազ ուրախութեամբ մը սար-ստաց: Այս միջոցին արեգան իր անշարժ կեցած տեղէն հեռանալով՝ սկսաւ թա-գաւորին մօտ երթալ:

—Վերջապէս, մըմնից դարձաւ զբաւելին՝ գոհացած ամենութեան սար-ստուով մը:

—Հոմէթիւն, ըսաւ Պատուար ծանր ձայնով մը որ կորուսեցաւ օրհնութեան երգերու ժողովին մէջ:

Երկու կիները կը գտնուէին թագա-ւորին ճիշտ քովը: Մարի տը Մօնթանիսէ

—Գիրմանական նաւատորմիդի այն երկու բաժինները որոնք աւագափորձեր կընէին Սթանպուլուան հրեանուն մէջ, հրաման ստացան վերադառնալու Քիէլ ուր տեղային գործունէութիւն մը կ'տի-րէ գիշեր ու ցերեկ:

—Բուրսովին գաղտնի կը պահուի այն երկայն ունկնդրութիւնը զոր Գերմանիոյ կայսրը շորհած է սպայակոյտի պետ Մարէշալ Մօլթըքի և նաւատորմիդին պետ ծովակալ Արթըրի:

—Կայսերական ուժաք մը զէնքի տակ կը կոչէ Ռումանիոյ 23 նահանգներու և 71 զաւառակներու պահստախները: Նախա-պէս զէնքի տակ կանչուած են ծովային պահստի նաւագները և Տօնի, Գուպանի, Թէրէթի, Աստրախանի, Օրէնպուրկի և Ուսարի խաղաղները: Կոչուած են նաև անհրաժեշտ նկատուած սպաներու և ըր-ժիշկներու պահստները: Միեւնոյն ուժա-զը կ'հրամայէ առժամայ գրաւումը կեն-դանիներու, փոխադրակառքերու և բնա-կարաններու:

Ռուս զինակոյցը, որ բուրսովին լրա-ցած է, Վիթնիսի բուս դիւպանին մի-ջոցաւ հաղորդուած է կառավարութեան և որ Աւստրիական շրջանակներու մէջ տալ-չեցուցիլ տպաւորութիւն մը թողուցած է:

—Պ. Բուսաքարէի նախագահութեան տակ դահիճը խորհրդակցութիւն մը ու-նեցած է և շատ կարեւոր որոշումներ տուած:

—Անգլ. նաւատորմիդը մեկնած է անգլիական ջրերէն անձանք ուղղու-թեամբ և կնքեալ հրահանգներով: Սըր Է. Կրէյի առաջարկը՝ դիւպանխորհուրդ գումարելու համար՝ բուրսովին մերժուած է: Մ. Ասքուիթ բարլամէնթի մէջ յայ-տարարած է որ կացութիւնը չափազանց փափուկ է:

—Պրանսոյի զիմումները խաղաղ լուծ-ման մը համար կը շարունակուին:

—«Թան» կը գրէ թէ՝ երբեակ համա-ձայնութեան համար ժամանակը հասած է օգտակար ըլլալու Եւրոպայի վճռապէս միջամտելով ի նպատակ խաղաղութեան: Եթէ առաջադէ իշխել հարկ ըլլայ, երբեակ համաձայնութիւնը պատերազմի պատ-րաստ է: «Տէպա» տեղեկութիւն կ'առնէ որ Աւստրիա կը հետապնդէ Սելանիկի և Տիւրքիոյ գրաւումը:

—Գերմանիա դիմում պիտի ընէ Բե-դերզաւուրկ ուսական զինուորական ձեռք առնուած միջոցներուն համար և ստանալիք բացատրութեանց համեմատ պիտի ձգէ իր դիրքը:

Ազգային Անճողութիւն

Տնտեսական Խորհուրդը իր շտաբա-նիստը կազմեց չորեքաբլթի օր. ներկայ էին Միհրան Աղւաւորեան, Տիգրան Տէ-անէան և Հայկ Քլէրէսթեանէն Էֆ. Կերը: Խորհուրդը զբաղեցաւ օրակարգի և կալ-ուածական, դրամական և այլ խնդիրնե-րով: Ինչպէս ծանօթ է Փոքր Վէզիր Խա-

“ԳԱՏԻՆՈՒ” ԹԵՐԹՈՒՆԸ [18]

ՄԻՇԷԼ ԶԷՎԱՌՕ
ԲԱՐՏԱՆԱՆՆԵՐԸ

Փսոխոս Պարսեւ

Պ.

ԲԱՐՏԱՆՆԵՐ ԵՒ ՃԱՌԻՍԹԱՆ

Ըսինք թէ այն վայրկեանին ուր ար-քայական թափօրը ճաթայ իւաւ դէպի մայր-եկեղեցի, երկու քաթուչիներն կ'օ-նաւորեն եկան կեցան Հանրն Գ. ի և. տին: Եւ վերև մեր յառաջ բերած հա-կերճ խօսակցութիւններէն գիտենք թէ այդ կնգուղներէն մէկուն տակ կը ծած-կուէր Մօնթանիսէի գոտուէին չնորայի և միշտ ժպտաղէմ անձը. իսկ միւսին տակ՝ Պատուարի վեհաւաճը, մտայլ և աղէտաւոր անձը:

Պատուար, իբր կազմակերպիչ Հանրի Գ. պահուածքն, բնականաբար կուգէր ներկայ գտնուիլ ոճիրին, ինչպէս յաջողակ տրամերգակ մը որ մինչև վաթսուցորին բացուելը՝ կը հսկէ ներկայացուելիք տրա-

մին աւանդութիւնը մանրամասնութեանց վրայ:

Ոչ ոք կը կասկածէր այս երկու արե-ղաներուն վրայ, և միւս կողմէն թագա-ւորը բացարձակապէս հրամայած էր որ թափօրի միջոցին իր չուրը պահակներ չի դրուին: Արդեմ, նախ՝ որ սպաննու-թեան կամ մատուցեան մը մասին կասկածելու որ և է պատճառ չունէր՝ հակառակ յանձնարարութեանց իր մօրը որ կասկածոտ կնաջ մարմնացումն էր. երկրորդ՝ որ քաջասիրտ էր և հաճոյք կըզգար վտանգի դիմադրուելէ. վերջա-պէս՝ իբր թագաւոր երեցած ատեն որ, չափ չէր թրել մեծօրիշուչ կամ անազ-դեցիկ հանդիսաւորութեամբ մը չըլլա-պատուիլ, անչափ ալ կուգէր իր խո-նարհութեան ազատցոյցը ապի երբ կ'երե-ւէր իբր ապաշխարող: Ասիկա ինք-զինքը ժողովրդական ցուցնելու իր կեր-պն էր:

Պրանսոյի թագաւորը՝ իր քուրճը հա-գած, բոկոտն, մօմ ի ձեռին և զլիսահակ՝ կը քալէր դէպի մայր-եկեղեցի, օրինակը տալով որքան ասարկութիւն նոյնքան անկեղծ բարեբաշտութեան մը: Վերջա-պէս հասան եկեղեցիին առջև:

Եկեղեցիին դրան առջև թագաւորը

նի մէջ միջնաւորը մը ծախուած էր աս-
կից առաջ, որու փոխարէնը գնելով
իջնաւորէ փողոցի անկիւնը Բարոնէսի-
եանց երկու խանութներն ու փոքր տու-
նը, փոխանակած եղաւ առաւել հասու-
թաբեր կալուածով մը, սոյն վերջույն
Ֆէրադի օրինական գործողութիւնները
կատարուած ըլլալով արձանագրեց, Ջրա-
գեցաւ նաև Շահին խանի վարձակալու-
թեան խնդրով և նախորդ վարձակալին
տրուեցաւ խանը... Առաջնորդարանի բա-
րապան Պ. Գէորգ ասուան մը արձա-
կուող ուղիք ըլլալով իր հայրենիք
Սօզդաու քաղաքը համար արտօնուեցաւ:

— Զինուորական նոր օրէնքին համե-
մատ նորագիր զինուորական զին կրնար
խուսափել զպիւրներն ու դատաւորներն,
այլ միայն գերեզմանի իմաստի դատա-
կալ փնտռելով գտնուած ատենին: Այս
կերպով թեմերէ զինուորական հրաւիր-
ուած ըլլալով շատ մը զպիւրներն ու զա-
ստուներն, գանգաւորներ կը տեղաւա-
ստուորուին: Անոնց առաջնորդարան
նի ժողովներու իրաւասութեանն թափա-
կալ խնդրոյն լուծուած մը տալ կամ զրտ-
նելը և հաւանականաբար գործած է
Պատրիարքարան և զարման մը խնդրուած
իրաց յայտ անբնական վնասաբեր դը-
րանքեան, եթէ արդէն Ազգ. Պատ-
րիարքարանն չէ ըրած հարկ եղած դի-
մումները՝ գէթ նպատակաւ բարեփո-
խութիւն մը ձեռք ձգելու համար կնիւր-
նական զինուորական իշխանութիւններէն:

— Առաւել. Պարտաւոր. որ ինչպէս գը-
րեցիք, Պարտ. կեցող. Ուսումն. Պարտ-
դոյ գրած էր և ներկայացուցած երեք
թեմերուներ, անոնցմէ յարմարագոյնի
մասին կնիւրին կարծիք ուղղուած համար,
դեռ պատասխան մը չէ ստացած և այդ
պատճառաւ ուրբաթ երեկոյ ժողով չէ
գումարուած: Զենք գիտեր թէ այդ պա-
տասխանին եթէ բնաւ չգայ, մեր Ուսումն.
Պարտաւոր չպիտի ըստէ իր վարձարան
ներու տեսնուչ արդեօք մեր Պատ Պար-
տաւոր չի գտնուի թէ շատ ծանր պատաս-
խանատուութեան մը տակ կ'գտնուի և
եթէ վարձարանները սովորական ժամա-
նակին չբացուին, ինք ուղղակի պատաս-
խանատու պիտի ըլլայ, նկատելով որ
Յուլիոյ կէսն ալ անցած է և ընտրուող
տեսչին համար հարկ եղած դատաւորնե-
րու և վարձուհիներու ընտրութիւնն ը-
նելու համար ոչ միջոց կայ և ոչ ալ ժա-
մանակ, ինչի կ'սպասէ ուրեմն մեր Ու-
սումն. Պարտաւոր. դեռ չկրցաւ հասու-
նել թէ ինչ տեսչական արժանիք ու-
նին ներկայացուած թեմերուներն և
կեցող. Ուսումն. Պարտաւոր թելադրութեան
կ'սպասէ. սպասում մը՝ որ ինչպէս առիթ
ունենալով շատ անգամներ գրելու, հիմն-
վին սխալ է և ապահով ենք որ վերջի
վերջոյ ալ անգամացեղծ պիտի ըլլայ, ո-
րովհետեւ շատ դիւրին է ըմբռնել թէ կեցող.
Ուսումն. Պարտաւոր՝ որ իզմիւրի կրթա-
կան պահանջներուն անծանօթ է և միջա-
վայրն ալ չձանչնար, չկրնար որոշակեալ
որ և է մէկը յանձնարարել, եթէ այդ ը-

նելու կարող ըլլար, իր քթին տակ՝ Պարտ-
պանութիւն վարձարաններու համար նախ և
առաջ պէտք էր որ ընէր:

— Ժիրաւոր Պ. Յովնանեանի յուշակա-
ւորութեան աթիւ՝ Ազգատ. Ընկերու-
թեան փոխան ծաղկեպետի ներկայ
Տեառք՝ Յովնանէս Բրմանեան և Հայկ
Հազերեան, 10. Կապ. Ֆրանք:

ՏԵՂԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՎԵՐԱՄ. Ի՞նչմի պէ՞ն Գարապուրէի և
Զէյնէի կողմերը քննական պատշաճ կա-
տարելէ վերջ երէկ քաղաքս վերադար-
ձած է:

ԵԳԻՊՏՈՍԻ խտրական կինը երէկ,
իր ամուսնոյն վիճակին մօտէն տե-
ղեկանալու և զայն խնամելու համար Պո-
լիս ուղեւորելու աթիւ՝ քաղաքս հան-
դիպեցաւ: Կառավարութիւնը պատշաճ
կատարած է զայն պատուելու համար:
ԵՐԵՎԱՆ և առեւել միջեր քաղաքս
գտնուող յուն գաղթականներ Մէնէմէն,
Ուրուճագ և զանազան գիւղեր վերա-
դարձան, իսկ այսօր պիտի մեկնին Նարը
Տէրէի և Ալի Աղա չիֆթլիկի յոյները:
ԲԱՆԱԿԱՆ Կատարուած օսմ. թուղի
համապատասխան ընկերութիւնը, հա-
ւասար աղբիւրներէ տրուած տե-
ղեկութեանց համաձայն, մէկ ամիս վերջ
գործառնութեանց պիտի սկսի:

ՄԵՏՔԵՅԻ Հաճի Զիա պէյի սպաննիչը
Զէյնէի Համիտ, ըստ կայսերական հրո-
վարտակի, մահուան դատապարտուած է:

ԱՆՏԵՍԱՆ օր «Միտհաթ փաշա» չորեք-
շաբթի 200 բոլաք գաղթականներ հասան
քաղաքս, որոնց արձանագրութիւնները
կատարելէ վերջ կառավարութիւնը բոլորն
ալ իրենց բնակավայրերը դրկած է:

ԲԱՆԱԿԱՆ պաշտօնէութեանց և այլ
ծախքերու համար ներքին գործոց նա-
խարարութեան կողմէն դարձեալ 23371
դահկան դրկուած է կառավարութեան:

ԻԶՄԻՐԻ մեքարապիտ Գեր. իրիստ-
թօմոս ընկերակցութեան Իսկէնդէր Օղ-
լու էֆէնտի, չորրորդ զորաբանակի հրա-
մանատար Բէրթէվ փաշայի փոխանորդին
այցելութեան զացած է, սակայն զայն հոն
չէ գտած:

ԳԱՐԱԲԱՆԻ տփերուն յօտ խոնուող
փոխադրանքներ ծովախորշի ընկերու-
թեան նաւերուն Կէօքէֆէի երթեւեկին
արգելք կը հանդիսանան, կ'ըսուի, որուն
մասին նաւահանգիստի տնօրէնութեան
բողոքուած է:

ԳՈՐԾԵԼԻՈՅԻ պարտաճանաչ քաղա-
քագետին ջանքերուն շնորհիւ, հոն, մեր
գիւմարը. սառը մէկ և մէկուկէս մէթալի-
կի կը ծախուի օրտան, իսկ հոս վեց և
ութ մէթալիկի, իզմիւրի քաղաքագետու-
թեան ուղարկութիւնը կը հրաւիրենք և
իբր օրինակ կը ցուցնենք Գորտէլիոն որ
կէս ժամ հեռավորութիւն չունի:

ԱՆԿԻԼԻԱԿԱՆ նաւարաններէ գնուած
Սուլթան Օսման տրէթնթը Անգլիայէ մեկ-

նած է թրքական տփերու մէջ մտնելու
համար: Տրէթնթըն զիմաւորութեան և
թէ ուղղափորձեալ համար օսմ. նաւա-
տորմիքը Միջերկրան ծով պիտի երթայ:
ՍԱԼԻԶԼԻԻ կայարանի պաշտօնէու-
թեան մասին կառավարութեան բողոք-
ներ կը հասնին, կ'ըսուի թէ մրցողներ
ու բանջարեղէններ ճիշդ ժամանակին ի-
րենց տէրերուն չի յանձնուելուն համար
կը նեխին ու կը հոսին:

ԶԵՄԵԻ ուժիտի քննիչ կարգուած են,
իւրաքանչիւրը երկու մէկու օրականով.
Գարապուրէի հաճի խալի և Մէնէմէ-
նիներ:

ԿՈՒՍԱԿԱԼԱԿԱՆ երկրաչափ նախոր-
պէյ մասնաւոր գործի մը կարգադրու-
թեան համար Այսօրն մեկնեցաւ:

ԲԱՆԻ մը շաբաթէ ի վեր քաղաքս
գտնուող կնիւրնական ժողովոյ անդամ
Բէնմալ պէյ երէկ Պոլիս մեկնեցաւ:

ՆԵՌԱԳԻՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ. ԵՐ. 18. — Զարը ինք-
նագիր նամակով մը կը խոստանայ սեր-
պիոյ գահաժողովներ Սերպիոյ օգնել:

ՆՈՅՆ. — Յիւնաց Եօզէֆ կայսրը և
Ռուսիոյ Զարը հեռագրած են Ռուսիոյ
Թագաւորին իրենց յարգանքը և բարե-
կամութիւնը իրեն և ռուսներոյ ժողո-
վորդին համար:

ՆՈՅՆ. — Նախարարաց ժողովը յա-
ճախակի երկար նիստեր կը կազմէ Բուսն-
թարէի նախագահութեան տակ:

ՆՈՅՆ. — Անգ. կառավարութիւնը կը
հերքէ գործադրութեանց տուած լուրը
նաւատարմիղին սպառազինման աթիւ:
Այս հերքումը կաւեցնէ թէ կայսրութեան
բերմամբ զգուշական միջոցներ միայն
ձեռք առնուած են:

ՆՈՅՆ. — Բաղդաթիւ ռուսներ ինկած
են Նիշ քաղաքին վրայ, իսկ Պելկարատի
Յիւսէֆ-Սերպ զրաւատուներ աւերակ
դարձած է:

ՆՈՅՆ. — Հասած հեռագրերները կը
ծանուցանեն թէ Սերպ բանակը ստիպ-
ուած է թողուլ Կրասոյ քաղաքը որու
կ'սպանայ թշնամին:

ՆՈՅՆ. — Օպրէնովիչի շուրջ թշնամի
բանակներու համախմբումէն կը կարծուի
թէ մեծ ճակատամարտ մը կը պատրաստ-
ուի:

ՆՈՅՆ. — Վերջին պահուն հասած հե-
ռագիր մը կը ծանուցանէ Լոնտոնի. Ման
չէսթըրի, Լիւրբուրի և Կլասկոյի սակա-
րաններու փակումը:

ՆՈՅՆ. — Բեթերզգուրկէ կը հեռագ-
րեն թէ Աւստրո-ունգ. բանակցութիւն-
ները խաղաղութեամբ կարգադրուելու հա-
մար գոյութիւն ունենող տարբերութիւն-
ները խզուած են:

ՆՈՅՆ. — Գերման կառավարութիւնը
հազորաւոր է Յիւսէֆի և Ռուսիոյ Պետ-
լինի զեպաններուն զինակոյ ընելու այն
պարագային որ Յիւսէֆ Նոյնը ինչ սկսի
ՆՈՅՆ. — Ռուսիոյ չորապարտը մտքերու

գրգռութիւն պատճառած է, Գերման կա-
ռավարութիւնը որչաժ է չէզոք չի մնալ
երբ Ռուսիա խառնուի Աւստրո-Սերպ
պայքարին:

ՆՈՅՆ. — Մասնաւոր աղբիւրէ քաղ-
ուած տեղեկութեանց համեմատ Պոլս-
կարիա սկսած է ընդհանուր զորաշարժի:
Ծարդ 250,000 հոգի պատրաստ կը գրա-
նուին, պահեստները զենքի տակ մտնե-
լու հրաման ստացած են:

Ա. Զ. Դ.

Գարաթաշի Ալիստ. Մանկապարտէջի
ամսականի հանդէսը տեղի պիտի ունենայ,
յառաջիկայ կիրակի Յուլիս 20 կէսօրէ
վերջ ժամը 4ին, սոյն հաստատութեան
մէջ:

Աշխատասիրացի անգամահիները,
նոյնպէս Տեսչութիւն. Ազն. Օր. Նուրի Թէ-
քաթլեան, ջանք չեն խնայած հանդիսա-
կաններու գեղեցիկ տնակնակներով
զուարճեցնելու համար:

Յայտագիրը, խիստ խնամքով պատ-
րաստուած է, որուն զխառուր տեղը կը
գրաւէ. «Միտրէլլա» ձանթ արամախո-
սութիւնը, խիստ յուզիչ, նաև ուրիշ գե-
ղեցիկ կտորներ փալուս և հանելի:

Այդ կը խնդրուի բարեսէր ազգային-
ներէ և ազնիւ ծնողներէ, որպէսզի իրենց
ներկայութեամբ պատուեն սոյն հանդէսը,
և եթէ կարելի է հաճին սատարել մասն-
կապարտէջին մուտքի պահուն վճարելով
2 օւթնացի չնչին գումար մը, 12-8 տա-
րեկան տղաք պարտին վճարել մէկ ութ-
նաց, իսկ անվէ վար պղտիկ բերիլ բոլո-
րովին արգելեալ է:

ՄԱՐԱԿԱՆԱՅԻՆ ԱՌԵՏԻՍ ԱՐԳԱՐԵԱՆ

Ռէչիտիէ Զատտէսի Թիւ 11 Ս. Ստե-
փաննոս եկեղեցւոյ ճիշդ դիմացը, Վաճա-
ռատան մէջ յաճախողք պիտի գտնեն
ամէն ճաշակի յարմար ապրանքներ: Գա-
ւազաններ, Օձկներ, Գօլըր շապիկներ,
Փողկապներ, Կոճակներ, Գուլպաներ,
Թաշկիակներ, Ծանելա շապիկներ, Գո-
լտիայի և Օճառի ամէն տեսակներ ևլն.
ևլն.:

Մասնաւոր յանձնարարութեանց և
չափերու վրայ կ'պատրաստուին նաև
շապիկներ ամենէ բծախորտներն գոհ-
ցնելու կարող, Աժնութեան մասին ան-
մըրցելի են մանաւորապէս գիտները:
30--11

ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Փակում 30 Յուլիս 1914
ԲԱՄՊԱԿ Լիւրբ. Ն. Եօրը Ն. Օրլէան
Յուլիս Օգոստ. 6. 75
Օգոստ. Սեպտ. 6. 50 10.94 11.46
Հոկտ. Նոյեմ. 6.40
ԵԳԻՊՏ. Նոյեմ. 8.87
ՅՈՐԵՆ. Հոկտ. 7/11
ՊԷԼԵՆՉ 57%, ՇԱԲԱՐ ԴԵԿ. 9.8%,
ՍՈՒՐՉ Սեպտ. 33.9 Ն. Եօրը Թիւ-6.68

ՄԻՆԷՄԵՆԵՐ

ԱՍՏՆ. — Սէնի հովիտին մէջ ճամբոր-
դութիւն: Տաւր մեզի այսօր 5 մաս. —
Մեծն Յիւսէֆի երիտասարդութիւնը
ևայլն:
ԲԱԹԷ. — Գաջէք հիւանու Նիգ
Ուիթըրի խաւարչուտ դրամատան
գաղտնիքը:

ՄԱՐԳԱՐ ՄԷՍԻԱՆ

Պատմաբան-ճատտէսի Թիւ 3
Թաղի յաճախողներուն զիւրութեան
ամար զեղարանս փոխադրած են Պառ-
մահանէ Զատտէսի Թիւ 3 ուր կը գրա-
նուին Թարմ և ընտիր գեղեր և ուր գե-
ղագիրները մասնաւոր խնամով կը պա-
րաստուին անթերի և անմիջապէս:
Դեղարանի կը յաճախեն ամէն տեսակ
հիւանդութեանց համար մասնագէտ կա-
րող Հայ և օտար բժիշկներ. Հիւանդները
բժիշկներու կողմէն կը քննուին յատուկ
բժիշկներէ սենեակին մէջ, Գաւառներէ
եկող հիւանդներու կարող և մասնագէտ
բժիշկներ կը յանձնարարուին:
Տօք. Ա. Պաշտօնութեան Կ'գտնուի զե-
ղարանս ամեն օր Կ. Ա. Ժ. 8-9 և Կ. Ե. Ժ. 6-
7:
Դիշերային սպասարկութիւն: 75--69

կը խորհի... Օ՛հ, բայց զարկ ուրեմն
թշուառական...

— Ո՛վ փրկագործ Քաղաքացիներ...
կ'սկսէր երգել թագաւորը լեցուն ձայնով
մը:

Օրհնութեան երգը կը թաւալէր յամ-
բօրէն Դաւիթին ծննդի կողմէր՝ այլ ևս
ուժ չունենալով ինքզինքը ոտքի վրայ
բռնելու:
Ի՞նչ կը խորհէր Յառուսթայ եղե-
րական վարկեանին ուր իր ստուգելի
ակնարկը անդիմադրելիօրէն գտնուած կը
մնար արեգային վրայ որ չէր զարկեր...
Ի՞նչ արարիւնակ գաղափարներ կը պը-
տուտէին իր գլխուն մէջ, Ի՞նչ ահաւոր
մտազբաղում կ'արգիլէր զինք չլծարելու
թէ տակաւին ոտքի վրայ կը մնար, երբ
բոլոր բազմութիւնը կ'երկրպագէր Սուրբ-
Հաղորդութեան օրհնութեան աակ...
կը դիտէր արեգան, և մտքին մէջէն կը
խորհէր:

— Ի՞նչը չէ... Ո՛վ է այդ արե-
գան... Օ՛հ, պիտի գիտնամ... կ'ուզեմ
գիտնալ...

Երկրպագումի արարողութիւնը ա-
ւարտած էր... Թագաւորը ոտքի կ'ելէր
... կը սկսէր քալել... հեռանալ... Եւ
արեգան շտկուելով կը մնար իր եղած

տեղը...

Մարի տը Մօնրանիէ տեսակ մը խո-
պտ հեծեծանք արձակեց, Եւ մինչեւ
բազմութիւնը թիւնը կ'անցնէր, Յառու-
թայ յառաջացաւ դէպի արեգան, կանգ
առաւ անոր առջև... Ամբողջ վայր-
կեան մը իրարու նայեցան, մինչեւ
Մօնրանիէ դաւաճին խնայեղ, չմտնուի
զանգակահարը կը փնտէր՝ հրաման տա-
լու համար անոր որ վեց հարուած-
ները հիշեցնէ... անյաջողութեան ազգա-
նշանը...

— Ո՛վ ևս դու, հարցուց Յառուսթայ
խոպտ ձայնով մը:

Միւսին Ժամանակ իր սքեմին տակ
փնտնեց այն դաշտը զոր միշտ իր վրայ
կը կրէր:

Ի լուր այս ձայնին՝ արեգան շարժում
մը ըրած էր, և Յառուսթայի ակնշիւն
զարկաւ քրքիչ պէս ձայն մը:

— Ո՛վ ևս դու, կրկնեց, մինչեւ
սպանութեան իմարութիւնը փայլակի
մը պէս կ'անցնէր իր ուղեղին մէջէն:

— Իրաւ որ, տիկին, պատասխանեց
այն ատեն արեգան, ես պէտք չունիմ
ձեր երեքը տեսնելու: Զեր ձայնէն միայն
կը գուշակուի թէ ո՛վ էք դուք: Որովհե-
տեւ ձեր ձայնը այն ձայնն էր է զոր

մարդ երբեք չի մոռնար, մանաւանդ երբ
ծուղակին մէջ գտնուած է... Կուգէք
գիտնալ թէ ո՛վ եմ ես... Նայեցէ՛ք, տի-
կին, և շնորհակալ եղէք ինձի որ չեմ
ստիպեր ձեզ զիմակնիդ հանել հոս և
կրի: Եթէ մարդոց ցոյց տալ զվաճը գե-
ղանի տիկնոջ մը որ եկած է թագա-
ւորը սպաննելու... Նայեցէ՛ք, տիկին,
քանի որ կուգէք... ուղեւորուող պէս նա-
յեցէ՛ք...

Յառուսթայ այս ձայնին առաջին բա-
ռը, առաջին շնչը լսելու՝ երկու քայլ
ետ քաշուած էր, իր կնիւրին տակ
դէմքը մեղմելի գոյն առած էր, Եւ մինչ-
դեռ արեգան կը խօսէր Յառուսթայի
վի կըլէր:

— Անոր ձայնն է, Անիկա է, Եւ անի-
կա մեռած է, Եւ այս հեղինոտ ու ուժեղ
ձայնը անոր ձայնն է, Անոր ձայնն է զոր
կ'սպան և... զոր կը սիրեմ...

Եւ կը մնար անշարժ, անուշիկ ապու-
թեան մը մատնուած, երազային զգոն-
ցանքի մը նշանակ, և իւրովի կրկնելով:

(Շար.)

National Union Society Ltd.

ՈՐՈՒ ԳՈՐԾԸ ՓՈԽԱՆՅՈՒԱԾ ՈՒ ԵՐԱՇԽԱՌՈՐՈՒԱԾ Է

PHOENIX ASSURANCE COMPANY LTD. Է
ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ ԼՕՆՏՈՆԻ ՄԷՋ 1782ԻՆ

Ընկերութեան ընդհանուր արժեքները

Պահույն, Գոյքեր եւ այլն. աւելի քան

Վաւարած է միւլիւն սոսոր վնասներու համար աւելի քան

Անգլ. Ոսկի

16.000.000

90.000.000

Այս հաստատութեան ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ հրդեհի դէպքեր, սնունդ, կարանի, գործարաններ, եւն. նպատուաւոր սպայականներով:

ԾՈՎԱՅԻՆ ՃԻՒՂ

LIVERPOOL & LONDON

PHOENIX (LONDON)

Այս ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ նշանակաւ աւելի տեսակ ապրանքներ, ընդդէմ ծովային արկածներու:

The Central Insurance Co. Ltd.

LONDON

ԵՐԱՇԽԱՌՈՐՈՒԱԾ THE LIVERPOOL & LONDON & GLOBE ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵՆԷՆ

Որոշ դրամագրութիւն եւ գոյքերը աւելի քան Անգլ. Ոսկի 12.500.000

Յիշեալ առաջնակարգ ընկերութեան հաշտոյն նմանապէս կ'ընդունինք հրդեհի դէպքեր աւելի տեսակ ապահովագրութիւններ, դիւրամատչելի պայմաններով:

Լիազօր ներկայացուցիչ ԻՋՄԻՐԻ ԵՎ ՇՐՋԱԿԱՅԻՃ

Լ. ԵՎ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

ԲԱՍՏԱԾ ԵՐԱՇԽԱՌՈՐՈՒԱԾ ԳՈՐԾԱՅԻՆ 33, 35, 37

I. R. PRIV. ASSICURAZIONI GENERALI DE TRIESTE

Հաստատուած 1831ին

Երաշխաւորեալ գումարագրութիւն 31 Դեկտ. 1912ին Ֆր. 456,085,757.31

Այսինքն Ա.Ո 18,243,430.94

Վնասներու համար վճարուած Ընկ. կողմէ 1912ին Ֆր. 51,470,645.30

Եւ իր հիմնարկութեան ի վեր 1831 Ֆր. 1,168,459,027.64

Ապահովագրեալ գումարներ 1912 Դեկտ. 31ին

Կեանքի ձեւը Ֆր. 1,330,570,404.75

Հրդեհի ձեւը 1912ին Ֆր. 19,872,868,206.44

Մովային ձեւը Ֆր. 4,193,831,692.05

Վերագրեալ թուանշանները բաւականէն աւելի պերճաւոր են հաստատուելու համար յայտնի ընկերութիւնը այնպիսի ընդարձակ գործառնութիւն մը ունի որ ըստ ամենայնի կը համապատասխանէ հասարակութեան փափաքներուն եւ պէտքերուն, ընծայելով բացարձակ երաշխաւորութիւններ, աղիական կատարելագործեալ եւ գործնական ապահովագրութեան օրինակներ, ուղղամտութիւն ու փութկոտութիւն վնասներու վճարմանց մասին, չափաւոր գիններ:

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել իշխման ընդհ. գործակալութեան:

ԱԹԱՆԱՍՈՒԼԱ ԵՂԱՐՔ

ՏԻ ԿՐԵՇԱՍ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ
ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ի ԼՕՆՏՈՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1848ԻՆ

Գաւորատ 1910 Դեկտ. 31ին

Օսմ. ոսկի 11,512,611

Առատածեռն պայմաններ, չափաւոր գիններ:

Ամեն տեսակ տեղեկութեանց համար

դիմել Ս. ՈՒԹՅՈԼ ԵՎ ԸՆԿ
ԸՆԳՎ. ՆԵՐԿԱՅԱԳՈՐԾԻՉ ԱՅԵՐԵՅԻ
ԿՈՆՍՏԱՆՍԻՆՈՒԼ

ROYAL EXCHANGE ASSURANCE BRANCHE - MARITIME ETABLIE A LONDRES EN 1720

Մովային Ապահովագրական Ընկ. խիստ նպաստաւոր պայմաններով. մասնաւոր պանթանատութեամբ մը ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ նաւ. կրակի արկածներ, 10 օրուան պայմանաժամով մը մթնախնայներու DOCKS մէջ ինչպէս յԱնգլիա նայն պէս եւ գլխաւոր տօքերու մէջ ինչպէս Մարսէյլի, Հաւրի Համպուրի եւն. եւն. Իզմիրի ներկայացուցիչ

F. BLACKLER

ԱՒԵԼԻՔԱՆ

2.000.000 ԱՄԵՆ ՏԱՐԻ

-ՃԻՇԴ ՈՒ ՃԻՇԴ 2,223,600 Ֆր. 1912 ԻՆ-

Անա այն գումարը որ իսկապէս բաժնուած է բաժնեկիցներուն, հրապարակային ամսական վիճակարկութեամբ

ԼԱ ՍԷՔԱՆԷԶ ԴՐԱՄԱԳԼԻՈՒՄԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵՆԷՆ

Մասնաւոր ձեռնարկ եւ քարկոտած պէտական ծրարն. կառավ. հակակշռի:

Ամենէ կարեւորագոյնը թոյլ տալու մասնաւոր հաստատութեանց, որոնք այս կամ այն կերպով կ'ընդունեն ժողովրդային խնայողութիւնը:

ՊԱՇՏՍԻ ԳՈՒՄԱՐ 140,000,000

ԼԱ ՍԷՔԱՆԷԶ Կեանքի Ապահովագրական Ընկերութիւն:

ԲՂԻՍԾ Վա Սեֆանգ Դրամագրութեան Ընկերութեան:

ՄԱՍՆԱՌ ձեռնարկ եւ քարկոտած ծրարն. կառավ. հակակշռի:

ԱՆՈՒՆ Ընկերութիւն 2,000,000 դրամագրութեան:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Կեանքի ցկեանս հաստատութիւն:

ՆՈՐ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ՝ Մասնաւոր Խառն Ապահովագր.

Ընկերութեան Թուրքիոյ գումարաւորն. — ԳՐԵՏԻ ԼԻՕՆԷ

Յեղեկութեանց եւ մանրամասնութեանց համար դիմել մասնաւոր ընկերութեան կամ ընդհ. գործակալութեանց:

ՖԼԷՅԿԸՆԷՏՄԵՐ ԵՎ ԱՄԷԼԵԱԶԻ

ԻՋՄԻՐ — Գաւորատ Խառն

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՔ

ՔԱՄԷԼԻԱՆ

(ՆԱԽՈՐԴ ԿԱՄԱՐԻԹԷՆ)

Վաճառանոցի մէջ կը գտնուին ամեն ճաշակի յարմար ապրանքներ: Ամենա ներկայ եղանակին համար, ընդունած ենք մեծաքանակ ապրանք որոնք պիտի կրնան գոհացնել ամեն նրբաճաշակները: Գիններու անհամեմատ ամենաթանկին, ապրանքներու ամենաթանկին անմրցելի են Այցեկեցէք անգամ մը ՔԱՄԱՆԼԻԱՆ վաճառատունը համոզուելու համար:

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ